

12/2000. (VI. 15.) NKÖM rendelet

a Televízió és Mozgófilm Felvételi és Közvetítési Biztonsági Szabályzat kiadásáról

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján – az érdekelt miniszterekkel és érdekképviselői szervekkel egyetértésben – az alábbiakat rendelem el:

1. § A Televízió és Mozgófilm Felvételi és Közvetítési Biztonsági Szabályzatot (a továbbiakban: Szabályzat) e rendelet *mellékleteként* kiadom.

2. § Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Melléklet a 12/2000. (VI. 15.) NKÖM rendelethez

A Televízió és Mozgófilm Felvételi és Közvetítési Biztonsági Szabályzat

A Szabályzat hatálya

1. A Szabályzat hatálya kiterjed az Mvt. 87. § 9. pontja szerinti szervezett munkavégzésre, amelynek során mozgófilm felvételi, mozgófilm közvetítési vagy televíziós műsorkészítői tevékenységet végeznek.

A mozgófilm felvételével és a televíziós felvétellel összefüggő, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei

2. A létesítésre és a munkafolyamatra, technológiára vonatkozó előírások

2.1. Film és tv-felvételi munkahelyek kialakítása, díszletek használatbavétele és a munkabiztonsági ismeretek megszerzésének rendje

2.1.1. Televízió, filmstúdió, műterem kialakításakor és a munka megszervezése során az ergonómiai szempontokat is figyelembe kell venni. Gondoskodni kell arról, hogy az anyagok és eszközök szállítása a legkedvezőbb körülmények között, a szükséges legkisebb erőfeszítéssel elvégezhető legyen.

2.1.2. A felvételek munkavédelmi szempontokra kiterjedő szervezését majd indítását a munkáltató nagyjátékfilm, tv-film, illetve ilyen bér munka esetén a részletes forgatókönyv, míg a rövidfilm vagy reklámfilm esetén egyszerűsített leírás figyelembevételével kezdheti meg.

2.1.3. A felvétel biztonságos végrehajtására technikai forgatókönyvet kell készíteni, amely tartalmazza a díszletépítés és -bontás, a szükség szerinti ideiglenes villamos hálózat létesítése és a látványtechnikai berendezések (pl. pirotechnika) technológiai utasítását.

2.1.4. Villamos berendezések tervezése és kivitelezése a vonatkozó biztonsági előírások megtartásával, a létesítés helyszínének megfelelő módon és a megfelelő anyagok alkalmazásával történhet. A várható villamos igénybevétel mellett figyelembe kell venni a villamos berendezés használatát meghatározó környezetet (por, nedvesség, tűz- és robbanásveszély stb.), valamint a berendezés rendeltetéséből származó mechanikai és egyéb igénybevételeket.

2.1.5. A műtermi és külső felvételek építkezéseikhez díszlettervet kell készíteni. A díszletterv tartalmazza az építés és bontás műveleti tervét, valamint a szállításhoz használandó eszközök meghatározását.

2.1.6. A díszletépítési munkák megkezdése előtt a tervező az 1. számú melléklet, míg a kivitelező, díszletgyártó a 2. számú mellékletben foglaltak szerint írásban köteles nyilatkozni arról, hogy a díszlet létesítésére vonatkozó munkabiztonsági és foglalkozás-egészségügyi előírásokat betartották.

2.1.7. Díszletet használatba venni a 2.1.5. pontban meghatározott tervezői és kivitelezői nyilatkozat alapján, a gyártásvezető által kiadott, a 3. számú melléklet szerint kitöltött használatbavételi engedély alapján lehet.

2.1.8. A munkáltatónak vagy a felvételt irányító vezetőnek a forgatás megkezdése előtt a forgatócsoportban dolgozókat oktatás keretében kell tájékoztatni a felvétel tartalmához kapcsolódó munkavédelmi előírásokról. Az oktatásban résztvevőkről és az oktatás tartalmáról jegyzőkönyvet kell felvenni.

2.1.9. Megváltozott helyszínen, eltérő környezetben az újonnan jelentkező sajátosságokra ismét oktatás keretében kell felhívni a résztvevők figyelmét.

2.1.10. Nyilvános felvétel előtt a szereplőkön túl a közönséggel is ismertetni kell a helyszínre vonatkozó biztonsági előírásokat és rendkívüli esemény bekövetkezésekor a szükséges tennivalókat (pl. a helyszín biztonságos elhagyása).

2.1.11. Egészségre ártalmas környezetben, munkahelyen vagy egészségre ártalmas anyagokkal történő munkavégzés esetén az adott területre érvényes személyi, szervezési és a munkaidő korlátozásra vonatkozó foglalkozás-egészségügyi előírásokat be kell tartani.

2.1.12. A forgatócsoport tagjainak a napi munkaidőt meghaladó felvételek közben nem telepített munkahely esetén a közegészségügyi követelményeknek megfelelő pihenési lehetőséget kell biztosítani.

2.1.13. A produkcióba más munkáltató bevonása, illetve bér munka esetén a munkavégzés összehangolásáról, a biztonságos munkavégzés irányításáról és a berendezések üzemeltetéséről a megrendelésben, illetve a szerződésben kell intézkedni.

2.1.14. A felvételek előkészítésében részt vevő és a forgatócsoportban munkát végzők (díszítő, világosító stb.), valamint az elkerülhetetlenül a munkavégzés hatókörében tartózkodó munkavállalók részére, a szükséges egyéni védőeszközöket, illetve felszerelést a munkáltató a tevékenységnek megfelelően a munkahelyi veszélyekre és ártalmakra tekintettel írásban határozza meg.

2.1.15. A forgatócsoport, illetve a közvetítésben résztvevők munkájának összehangolására, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtésére munkavédelmi ismeretekkel is rendelkező szakembert (műszaki vezető) kell megbízni.

3. A film- és tv.-felvételi munkahelyeken előforduló veszélyes tevékenységek előírásai

3.1. Díszletépítés és -bontás

3.1.1. A díszletek építését és bontását csak szakképzett és az ezzel megbízott vezető irányításával lehet végezni. Az irányító feladata a műveleti terv figyelembevételével az építési és bontási sorrend betartása.

3.1.2. Szakipari munkát (asztalos, ács stb.) csak megfelelő szakképzettségű és az alkalmazott gépek biztonságos kezelését ismerő munkavállaló végezhet.

3.1.3. Külső helyszínen történő építésnél figyelembe kell venni a terepviszonyokat, a talaj szilárdságát és az időjárást (szélérő).

3.1.4. A feleslegessé vált vagy bontott anyagokat a felvételi körzetből haladéktalanul el kell távolítani. A bontott anyagból a szögeket, kapcsokat még elszállítás előtt ki kell szedni.

3.1.5. A díszlet és a műterem fala között legalább 1,2 m széles közlekedési utat kell biztosítani.

3.1.6. A közlekedési utak megvilágítására üzemi vagy jelző irányfény világítást kell biztosítani.

3.1.7. Segédeszköz nélkül, kézzel mozgatva 200 kg-nál nagyobb tömegű nem lehet.

3.1.8. A díszlet szállításának megszervezéséért és a műveleti tervben meghatározott eszközök biztonságos használatáért a közvetlen irányítással megbízott vezető a felelős.

3.1.9. Díszletek és egyéb szerkezetek, (pl. kamera emelése vagy süllyesztése) terhek emelésére használt munkaeszközök üzemeltetési követelményeit az Mvt. 11. §-a szerint kiadott „szabályzatok” tartalmazzák.

3.1.10. Emelőgép kiszolgálását, a kötözői feladat ellátását az a műszaki dolgozó végezheti, aki rendelkezik a szükséges ismeretekkel, és erre a feladatra megbízást kapott. Amennyiben egyszerre többen is végzik a kötözést, akkor egyszemélyi felelős irányító megbízása szükséges.

3.1.11. A kötözésre használt elemeket használatba vételük előtt a munka irányításával megbízott felelősnek ellenőriznie kell.

3.1.12. A díszletek mozgatása közben, valamint építési vagy bontási munkák során – a fejsérülés veszélyével járó tevékenység időtartamára – a védősisak viselése a munkaterületen tartózkodók számára kötelező.

3.2. Pirotechnikai eszközök alkalmazása

3.2.1. Látványtechnikai hatásként alkalmazott fegyvert, illetve pirotechnikát csak szakképesítéssel rendelkező szakember vagy jelenlétében az általa betanított szereplő kezelheti.

3.2.2. A pirotechnikai termék gyártására, szállítására és felhasználására a külön jogszabályban, szabványban meghatározott előírásoknak megfelelő hatósági engedélyt be kell szerezni, a felhasználásról műveleti tervet kell készíteni.

3.2.3. Pirotechnikai terméket és fegyvereket csak az előírt tárolási körülmények között, biztonságos helyen lehet tárolni.

3.2.4. A felvételeknél csak hatástalanított lőfegyvert szabad használni. A lőfegyvert a hozzá tartozó lőszerrel elkülönítetten, jól zárható helyen kell tárolni.

3.2.5. A fegyverek betöltését, tárazását csak fegyvertechnikus végezheti az erre a célra kialakított helyiségben, vagy olyan terepszakaszban, ahol az biztonságosan elvégezhető.

3.3. Szűrő-, ütő- és vágófegyverek, kellékek, jelmezek

3.3.1. Szűrő-, ütő- és vágófegyverek kezelését vagy az eszközök nélküli küzdelem fogásait csak szakember (pl. vívómester, szakedző) taníthatja be, és annyi próbalehetőséget kell biztosítani, hogy a szereplők a feladatot biztonsággal tudják végrehajtani.

3.3.2. A jelmez, kelléket, bűtort olyan anyagok felhasználásával és úgy kell elkészíteni, hogy az az egészséget és biztonságot ne veszélyeztesse.

3.3.3. A felvételekhez használt ételeknek és italoknak frissen előkészítettnek, az élelmiszer-higiéniai előírásoknak megfelelően tároltnak és tálaltnak kell lennie.

3.3.4. Szeszes ital a felvételeken kellékként nem szolgálható fel.

3.3.5. A forgatáshoz rendelkezésre bocsátott jelmezek tisztán tartásáról, használat utáni tisztításáról a munkáltatónak gondoskodni kell.

3.4. Különleges körülmények közötti felvétel, veszélyes jelenetek

3.4.1. Különleges körülmények között történő munkavégzés (pl. tűz, robbanás), az átlagosnál veszélyesebb forgatás (pl. veszélyes természeti környezet) során a munkáltató az alábbi munkabiztonsági intézkedéseket határozza meg:

a) egyszemélyi felelős vezető kijelölése az írásban meghatározott biztonsági intézkedés végrehajtására, a munkavégzés irányítására és ellenőrzésére;

b) a veszélyes helyszín megjelölése és a munka elvégzéséhez, sürgősségtelen vagy illetéktelen személyek bejutásának megakadályozása;

c) rendkívüli esemény elhárítására a szükséges menekülési útvonal kijelölése és a résztvevőkkel történő ismertetése.

3.4.2. Veszélyes jelenet végrehajtása írásba foglalt műveleti terv alapján szakterületi szakértő (pl. autós kaszkadőr jelenetnél autós szakértő) irányítása mellett végezhető el.

3.4.3. A produkcióban olyan feladatot, amely a szereplő képességét, képzettségét meghaladja, illetve a szereplő testi épességét veszélyezteti (pl. magasból történő ugrás, vívás) megfelelő képzéssel rendelkező artista, kaszkadőr vagy minősített szakági sportoló végezheti el.

3.4.4. Az artista, illetve kaszkadőr jellegű produkciókhoz használt kellékek, eszközök használat előtti és időszakos ellenőrzésének rendjét a munkáltató írásban határozza meg.

3.4.5. Természetes vízen történő felvételhez az illetékes vízi rendészeti hatóságot értesíteni kell. A felvételnél csak úszni tudó szereplő foglalkoztatható, és a vízből való mentés eszközeit, a mentő személyzetet biztosítani kell.

3.4.6. Könnyű ruházatú vagy ruha nélküli jelenetek felvételénél – műtermi forgatásánál – legalább 20 °C hőmérsékletet kell biztosítani, külső felvétel esetén a technikai forgatókönyvben kell rögzíteni a szereplő lehűlését megelőző megoldást.

3.4.7. Gépjárművet, motorkerékpárt, munkagépet stb. a szereplő csak akkor vezethet, ha az adott járműre érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik.

3.4.8. Állatok szerepeltetéséhez állatorvosi nyilatkozat szükséges, amely tanúsítja, hogy az állat a szereplésre megfelelően egészséges, valamint féregtől és élősköztől mentes.

3.4.9. A fellépő állatokat – a kis háziállatok kivételével – az illetéktelenek belépését és benyúlását megakadályozó biztonságos ketrecben kell szállítani és őrizni.

3.4.10. Az állat gondozójának, idomítójának a felvételek alatt a forgatás helyszínén kell tartózkodnia.

3.5. Gyermekszereplők

3.5.1. Gyermekszereplők a felvétel helyszínén a forgatás körülményeit ismerő – a munkáltató által megbízott felnőtt (lehetőleg a szülő vagy pedagógus) – állandó felügyelete mellett csak a legszükségesebb ideig tartózkodhatnak.

3.5.2. A gyermekszereplőknek annyi próbalehetőséget kell biztosítani, amennyivel biztonságosan láthatják el a rájuk bízott feladatot.

3.6. Világítás, villamos berendezés

3.6.1. Világosítói munkakört csak erősáramú szakképzéssel rendelkező személy láthat el. Szakképzés hiányában a munkavállaló önálló világosító tevékenységet nem végezhet.

3.6.2. Külső helyszínen az erősáramú vezetékeket lehetőleg járműforgalomtól mentes területen kell átvezetni. Az úttesten átvezetett erősáramú vezeték megfelelő mechanikai védelméről gondoskodni kell.

3.6.3. A vezetékek elhelyezése botlásveszélyt nem okozhat, ezért azokat a gyalogos közlekedési útvonalon is takarni kell.

3.6.4. A vezetékek terhelhetőségét a környezeti hőmérséklet és a napsugárzás melegítő hatásának figyelembevételével kell megállapítani.

3.6.5. Külső helyszínen, ideiglenesen épített, kiefeszültségű elosztóhálózaton az érintésvédelem megvalósítására (megfelelő érzékenységgű) áram-védőkapcsolót kell alkalmazni, és az érintésvédelem hatásosságát naponta, munkakezdés előtt ellenőrizni kell.

3.6.6. Az ideiglenesen épített elosztóhálózaton nullázást kell alkalmazni, ha azt önálló transzformátorállomás vagy olyan közcélú kiefeszültségű elosztóhálózat táplálja, amelyben teljesülnek a nullázás feltételei, illetve olyan mért vagy méretlen fogyasztói vezetékhalózat táplálja, amely önmaga is nullázott kivitelű.

3.6.7. Ha az ideiglenes elosztóhálózat táplálására kizárólag saját villamosenergia-fejlesztő berendezés szolgál, az érintésvédelmet a vonatkozó előírásoknak megfelelően kell kialakítani. Ha a villamosenergia-fejlesztő berendezésre vonatkozó előírások lehetővé teszik, elsősorban nullázást kell alkalmazni.

3.6.8. Stúdióban és külső helyszínen is a kézzel vezetett vagy kézben tartott gép, villamos berendezés elsősorban II. vagy III. érintésvédelmi osztályú legyen. Az I. érintésvédelmi osztályú gép csak védőelválasztással alkalmazható.

3.6.9. Külső helyszínen az egyes fogyasztóberendezések és a környezetükben lévő – velük egyidejűleg kézzel érinthető – nagy kiterjedésű fém szerkezetek EPH kapcsolatát az üzemeltetés időtartamára, ideiglenesen létre kell hozni.

3.6.10. Mikrohullámú berendezés emelvényre szerelésekor az emelvény szilárdságát és a berendezés biztonságos rögzítését a műszaki vezető ellenőrizni köteles.

3.6.11. Tv-közvetítő-, rögzítő-, mobil műholdadó-, mikrókocsi erősáramú bekötését csak a rendszeresített – megszakítóval és biztosítóval ellátott – kapcsolódoboz közbeiktatásával, feszültségmentes állapotban lehet elvégezni. A kocsi feszültség alá helyezését a biztonsági követelmények ellenőrzését követően csak szakember végezheti el.

3.6.12. A kocsi helyváltoztatását követően minden esetben meg kell győződni a villamos berendezés megfelelő műszaki állapotáról.

3.6.13. Rendkívüli időjárás esetén (pl. vihar, zivatar), amennyiben az ott dolgozóakra veszélyt jelenthet, a műszaki vezető döntése alapján a közvetítőkocsi üzemeltetését fel kell függeszteni.

3.6.14. A forgatások, közvetítések helyszínein a produkció gépjárműveit úgy kell elhelyezni, hogy azok a környezetüket ne zavarják, és a közúti közlekedést nem akadályozzák.

A mozgófilm közvetítésével összefüggő, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei

4. A létesítésre és a munkafolyamatra, technológiára vonatkozó előírások

4.1. Vetítőhelyiség kialakítása, a munka megszervezése

4.1.1. A vetítőhelyiség természetes vagy mesterséges megvilágítását úgy kell biztosítani, hogy a berendezések felülete tükröződés- és káprázatmentes legyen.

4.1.2. A vetítőhelyiségben üzemelő vetítőgépek számára az üzemeltetési dokumentációban előírt rezgéscsillapító gépalapot kell kiépíteni.

4.1.3. A vetítőgépek számára megfelelő égéstermék-elvezető csatornáról kell gondoskodni. A gázelvező csatornák – természetes vagy mesterséges módon – biztosítsák a keletkező gáz szabad térbe vezetését.

4.1.4. A vetítőhelyiséghez funkcionálisan közvetlenül kapcsolódó helyiségek padozata azonos szintmagasságban legyen. A padozat burkolata hézagmentes, jól tisztítható és csúszásgátló melegpadló legyen.

4.1.5. A vetítőgépház villamos hálózatának kapcsolási rajzát a gépház területén mindenkor hozzáférhető helyen kell tartani.

4.1.6. A vetítőgépház villamos berendezéseit minden vetítés befejezésekor a hálózatról le kell választani.

4.1.7. A vetítőhelyiség szellőzését és a szükséges légcserét biztosítani kell úgy, hogy a levegőmozgás sebessége nem haladja meg a 0,25 m/s-ot.

4.1.8. A vetítőgépházban csak a napi vetítésre kerülő filmmennyiség tárolható.

4.1.9. Filmtekercset csak dobozban szabad szállítani.

4.2. Vetítőgép üzemeltetése mint veszélyes tevékenység előírásai

4.2.1. A vetítőgépet csak szakképesítéssel rendelkező személy kezelheti. A vetítőgép működése közben nem hagyható felügyelet nélkül.

4.2.2. A vetítőgép és a tekercselő helyi megvilágítására szolgáló munkalámpa csak érintésvédelmi törpefeszültségről üzemeltethető.

4.2.3. A filmet be- és kifűzni csak a berendezés nyugalmi helyzetében szabad.

4.2.4. A lámpaház fényforrását és rögzítő, mozgató szerkezeteit, optikai elemeit – üzem közben – a lámpaházon kívülről kell szabályozni.

4.2.5. Xenonlámpás vetítőgép lámpacserejét csak ezzel a munkával megbízott dolgozó végezheti el.

4.2.6. A xenonizzós lámpaház szerelésével járó munkálatokat csak kioktatott segítő társ közreműködésével lehet elvégezni.

4.2.7. Xenonizzós lámpaház csak működő elszívóberendezéssel üzemeltethető.

5. Ellenőrzési követelmények

5.1. Munkahely, munkaeszköz üzembe helyezését és használatba vételét, valamint a biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében szükséges felülvizsgálatokat az Mvt. előírásai, a vonatkozó jogszabályok, szabványok, kezelési utasítások és e Szabályzatban foglaltak alapján kell végrehajtani.

5.2. Az emelőgép biztonságát érintő berendezések hatékonyságát műszakonként kell vizsgálni, így különösen:

- a vészleállítót, amely a berendezés üzemét lekapcsolja,
- a figyelmeztető-, jelzőberendezéseket,
- a végálláskapcsolókat,
- a hajtóműféket,
- a reteszelékeket,
- a teherbírás- és kinyúlásjelzőt,
- a gép használati utasításában előírt egyéb berendezéseket és eszközöket.

5.3. A létrák és hordozható létrák rendeltetészerű használatra való alkalmasságát legalább évente szemrevételezéssel, illetve szükség szerint teherpróbával kell ellenőrizni. Az ellenőrzés megállapításait jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

5.4. A mozgófilmfelvétel, -közvetítés és a televíziós felvétel munkahelyeinek (pl. műtermek, műhelyek, telephely, mozi gépházai és közönségforgalmi terei), valamint a gépkocsira szerelt mobil eszközök munkavédelmi ellenőrzését legalább félévenként kell megtartani, megállapításait jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

5.5. Az üzemeltető, munkáltató felelős a munkaeszközök biztonságos állapotáért függetlenül attól, hogy a munkaeszköz saját tulajdonában van vagy bérelte.

5.6. Új produkció díszletterveit a kivitelezés előtt a munkáltató által kijelölt munkavédelmi szakemberrel véleményeztetni kell.

5.7. Új produkció díszleteit és a felvételhez használt egyéb berendezéseket használatba venni az 1. számú és a 2. számú mellékletben foglalt nyilatkozat alapján és az 5.6. pontban meghatározott vélemény figyelembevételével lehet.

1. számú melléklet

Tervezői nyilatkozat

A film (produkció) címe:

A felvétel időpontja:

A film díszlete az érvényben lévő munkavédelmi rendelkezéseknek és a vonatkozó szabványoknak megfelelő, egészséges és biztonságos munkavégzésre alkalmas.

....., év hó nap.

.....

tervező

2. számú melléklet

Díszletgyártói nyilatkozat

Cégnév:

A film (produkció) címe:

A díszlet az érvényben lévő munkavédelmi előírások és az átadott tervrajz alapján készült el.

A kivitelezés az alábbiakban tér el a tervrajzon feltüntetettektől:

.....

.....

....., év hó nap.

.....

gyártó aláírása

3. számú melléklet

Díszlet használatbavételi engedély

A film (produkció) címe:

A felvétel időpontja:

A tervezői és gyártói nyilatkozatok alapján a díszlet az egészséges és biztonságos munkavégzés követelményeinek megfelelő, használatra alkalmas.

A nevezett film díszletének használatbavételét engedélyezem.

....., év hó nap.

.....

gyártásvezető